

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Victor Constantinus, maximus, Augustus, episcopis & populis. Capvt
XXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

tire viderentur cum his quæ in fidei formula ante proposita, a nobis concessa & probata fuerant. Salutamus vos, & cum ea quæ apud vos est fraternitate, valere vos in Domino precamur, fratres carissimi.

Victor Constantinus, maximus, Augustus, episcopis & populis.

CAPVT XXXVI.

Socr. lib. 1.
cap. 6.

CVM malignos & impios Arius sibi imitandos duxerit, par est, vt eandem cum illis ferat ignominiam. Quemadmodum igitur Porphyrius diuinæ pietatis hostis, iniquis de religione compositis libris, condignam reperit mercedem, per quam futuris sæculis omnium probris obnoxius erit, plurimaque obruetur infamia, atque insuper impia eius abolita sunt scripta: ita & nunc placitum nobis est, Arium & Arii suffragatores Porphyrianos quidem nominare, vt quorum imitati sunt mores, eorum quoque obtineant appellationem. Si quod autem scriptum ab Ario compositum reperiatur, igni tradatur, vt non modo improba eius doctrina tollatur, verum etiam ne monumētum quidem aliquod eius relinquatur. Illud equidem prædictum volo, si quis libellum aliquem ab Ario conscriptum occultasse deprehensus sit, nec continuo eum prolatum igne absumpserit, morte mulctabitur. illico namque in crimine tali comprehensus poenam capitis luet. Deus vos seruet, fratres dilecti.

Et cum alias epistolas imperator aduersus Arium & cum

ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐν τῇ παροικίᾳ
σὴ πίστι ὁμολογηθῆναι. ἀπαγγέλλομεθα
ὑμᾶς σὺν τῇ πατρὶ ὑμῶν ἀδελφότητι.
ἐβρώδαται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ἀγά-
μεθα, ἀδελφοὶ πρῶτατοι.

Νικητὴς Κωνσταντίνου, μέγιστος, τε-
λαρῆς, Ἰπποκόποις καὶ λαοῖς.

ΚΕΦΑΛ. λς'.

ΤΟΥΣ πονηροὺς καὶ ἀσεβεῖς μι-
μησάμενον Ἀρείου, δίκαιος ὄντι
πῶ αὐτῶν ἐκείνοις ὑπέχειν ἀτιμίαν.
ὡσπερ πίνω Πορφύριου ὁ τῆς
θεοσεβείας ἐχθρὸς συντάγματα ἅπαντα
παραίωμα καὶ τῆς θεοσεβείας συσπεί-
μνος, ἄξιον ὄντα μισθῶν, ἐπιδο-
πῶν, ὡς ἐπονεῖδισον μὲν αὐτῷ παρὰ
τῶν ἐξῆς γινώσκων χερόν, καὶ πλείους
ἀναπληροῦναι κακοδοξίας, ἀφανι-
σθῆναι δὲ τὰ ἀσέβη αὐτοῦ συγγραμμά-
τα. οὕτω ἐν τῷ ἐδίξεν, Ἀρείον τε καὶ
ἐδὸν αὐτῶ ὁμογνώμονας Πορφυρε-
νοῖς μὲν καλεῖσθαι, ἵν' ὡν ἦσαν ἐπι-
ποῖς μεμίμηται, πούτων ἔχουσι καὶ
πῶ παροικίαν. παρὰ τῶν πούτων
εἶπὶ συγγραμμάτω ἀρείου συν-
ταγμένον διέλοκοιτο, ὅτε πῶ παρὰ
δίδου. ἵνα μὴ μόνον τὰ φαῦλα αὐ-
τῶ τῆς διδασκαλίας ἀφανισθῆναι, ἀλλὰ
μηδὲ ὑπόμνημα αὐτῶ ὅλας ὑπολει-
ποῖτο. ἐκείνο μὲντοι παροικίαν, ὡς
εἶπὶ συγγραμμάτω ἀρείου συντα-
γῶν παροικίαν κρύψας, καὶ μὴ ὁπίσθεν
παροικίαν καὶ πῶ κατωαλώσει,
πούτων θανάτου ἔσται ζημία. παροικίαν
χρησῆμα γὰρ ἀλοῖς ἐπὶ πούτων, κεφαλῆς
ὑποστήσεται πτωχεύει. ὁ θεὸς ὑμᾶς
φυλάξῃ, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί.

Καὶ ἄλλας δὲ Ἰπποκόποις ὁ βασι-
λεὺς καὶ Ἀρείου ἐ τῶν ὁμοδόξων αὐτῶ

ANNO CHRISTI 325

πανηγυρικῶν γραφῶν, πανταχοῦ καὶ πόλιν περιέδωκεν.

Επιστολὴ τῆ βασιλέως Κωνσταντίνου πρὸς Ἀλεξανδρεῖς καὶ Ἀρείου, καὶ πρὸς πάντας ὀρθοδόξους.

ΚωνσταντῖνⓄ σεβασὸς τῆ καθολικῆ Ἀλεξανδρείαν καὶ πάντων τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησία. Χαίρετε ἀγαπῆτοὶ ἀδελφοί.

ΤΕΛΕΙΑΝ ἔδρα τῆς θείας προνοίας εἰλήφαιμεν χάριν, ἵνα πάντες πληρῆς ἀπαλλαγῆτες, μὴδὲ καὶ πάλιν αὐτῶν Ἰππυνοκόμων πίστιν. οὐδὲν λοιπὸν τῶ διαβόλῳ ἔξῃ * μὴδ' ἡμῶν. πᾶν ὅ, π δ' αὖ κακοτεχνησάμενⓄ ἐπεχείρησεν, ἐκ βάθερον ἀνήρηται τὰς διανοίας, τὰ κρίματα, ἐδὲ δορυβοῖς ἐκείνοις, καὶ τὰ τῶν διαφανιῶν, ἢ οὕτως εἶπω, θανάσιμα φάρμακα ἢ τῆς ἀληθείας, καὶ θεοῦ κέλευσιν, ἐνίκησε λαμπερότε. ἕνα Τυγαροῦ ἀπάντες καὶ τῶ ὀνόματι προσκυνοῦμεν, καὶ εἶπεπεσεύκαμεν. ἵνα ὅ τῆτο γήθηται, θελήσῃ θεοῦ, σκευάσεια εἰς πάλιν Νικαίων πόλιν ἐδὲ πλείστοις τῶ Ἰπποκόμων, μὴδ' ὦν καὶ αὐτὸς ἐγὼ καθάπερ εἰς πρὸς ὑμῶν, σωθεῖσθαι ὑμέτερος καὶ ὑπεβόλλω εἶ) χαίρον, καὶ αὐτὸς πάλιν τῆς ἀληθείας ἔξῆταισιν ἀνεδέξαμεν.

Ἡλέγηθη γοῦν ἀπαντα, καὶ ἀκριβῶς ἐξήταται, ὅσα ἀμφιβολίας καὶ διχονοίας περιφάσας ἐδόκει γινῶν. καὶ Φεισάδω ἡ θεία μεγαλειότης ἡλίκα, καὶ ὡς δὲνα πρὸς τῆ ἡμετέρας σωτήρⓄ, πρὸς τῆς ἐλπίδος ἐ ζωῆς ἡμῶν, ἀπεπῶς ἐβλασφημησάμενες, τάναν-

illo sentientes, magnificentius scripsisset, passim per singulas ciuitates eas propofuit.

Epistola imperatoris Constantini ad Alexandrinos aduersus Arium, & ad omnes orthodoxos.

Constantinus Augustus, catholice Alexandrinorum & omnium orthodoxorum ecclesie. Saluete plurimum, fratres carissimi.

PERMAGNAM certe & singularem gratiam a diuina prouidentia accepimus, quod omni errore liberati, vnam eandemq; fidem agnoscamus. Non licet amplius diabolo quidquam contra nos moliri. nam quidquid mali est in nos molitus, illud funditus sublatum est. Diffensiones autem animorum, schismata, tumultus illos, & lethalia discordiarum, vt ita dicam, venena, veritatis splendor, Dei iussu, vicit. Vnum igitur Deum omnes & nomine veneramur, & esse credimus. Vt autem istud fieret, Dei voluntate magnam episcoporum turbam in vrbem Nicæam conuocaui: quibuscum ego ipse tamquam vnus ex vestro numero (nam me conferuum vestrum esse supra modum gaudeo) operam dedi, vt veritas diligenter inuestigaretur.

Proinde omnia, quæ aut controuersie, aut diffensionis materiam præbere videbantur, accurate excussa & exagitata sunt. Quantas & quam graues blasphemias (ignoscat nobis diuina maiestas) nonnulli de saluatore nostro, de spe & vita nostra inde-

* α. καδ' ἡμῶν.

ANNO CHRISTI 325

Επιστολή τῆ βασιλέως Κωνσταντίνου, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς Νικαέων ἀπέστειλε τοῖς ἀπολειφθεῖσι τῆς σιωδούτου Ἱπποκόποις.

Κωνσταντίνος ἡσυχαστὸς ἐκκλησίας καὶ Ἱπποκόποις τοῖς τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης ἐν Νικαίᾳ σιωδούτου ἀπολειφθεῖσι, χαίρειν.

ΠΕΙΡΑΝ λαβὼν ἐκ τῆς τῆς κοινῶν ἀποστάσεως, ὅση τῆς θείας δυνάμεως πέφυκε χάρις, τὴν ἐκαστὸν πάντων ἐκρίνα εἶναι μοι σκοπὸν προσήκειν, ὅπως ὡρᾷ τοῖς μακαριώτατοις τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας πληθεῖσι πίστις μία καὶ εὐκρινὴς ἀγάπη, ὁμογενῶν τε ὁσέβεια ὡς ἡ πατρικράτορα θεὸν τηρεται. Ἄλλ' ὅτι τὸ ἐπέρος οὐχ οἶόν τε ἡ ἀκλίνη ἐβεβαίω * ἴασιν λαβεῖν, εἰ μὴ εἰς πάντων ὁμοδῆγρον τῆς πλείονων Ἱπποκόπων σιωδόντων, ἐκάστου τῆς ἀποστασίου τῆ ἀγία τῆ θρησκεία διακρίσις γένοιτο· τούτου ἕνεκα πλείων ὄσων σιωδόντων ἐν ταύτῃ τῇ Νικαέων πόλει θεοφιλεστάτων Ἱπποκόπων, καὶ αὐτὸς δὲ ἐγὼ κατὰ πρῶτον εἰς δεξιὰ ὑμῶν τυχεῶν, συμπάρον· οὐ γὰρ θρηνησαίμεν αὐτῶν, ἐφ' ᾧ μάλα χαίρομεν, σιωδόντων ὑμέτερος πέφυκεναι· ἀρετῶν σου ἀπαντα τῆς ἀποστασίου περὶ χεῖρας ἐξετάσεως, ἀρετῶν οὐ ἢ τῶ παντεφώρω θεῶν ἀρεσκουσα γνώμη πρὸς τὴν τῆς ἐνόητος συμφωνίαν εἰς φῶς ἀπορήθη· ὡς μηδὲν ἐπὶ πρὸς διχρονίᾳ ἢ πίστεως ἀμφισβητήσιν ἢ ὑπολείπεσθαι· ἔτι καὶ ὡς τῆς τῆς πάρα ἀγαθῶν τῆς ἡμέρας γημομένης ζήτησεως, Concil. Tom. 2.

Litera Constantini, quas Nicæa ad episcopos misit, qui Concilio non interfuerunt.

Constantinus Augustus ecclesiis & episcopis qui sancto & magno Concilio non interfuerunt, salutem.

CVM ex florenti & prospero rerum publicarum statu, quanta sit diuini numinis erga nos benignitas, compertum haberem, illum maxime finem mihi propositum esse debere iudicavi, vt a beatissimis catholice ecclesie populis vna fides, sincera caritas, & consentiens erga Deum omnipotentem religionis cultus seruaretur. Verum quoniam istud haud poterat in loco tuto firmo collocari, nisi vel omnes episcopi, vel certe plurimi in vnum conuenissent, singulique suum iudicium de rebus ad sacratissimam religionem pertinentibus interposuissent: eam ob causam, cum coetus, quantum fieri poterat, maximus religiosissimorum episcoporum in hac vrbe Nicææ coactus esset, ipse tamquam vnus e vestro numero (non enim negauerim, ex qua re iam maximam capio lætitiā, me conferuum vestrum esse) præsto vna adfui. Atque eousque omnia debita disquisitione excussa sunt, quo ad sententia Deo omnium cōtemplatori grata ad concordie consensum in lucem producta esset & promulgata: sic vt nihil amplius, quod vel ad discordiam, vel ad fidei controuersiam spectaret, omnino reliquū fieret. Vbi etiam cum de sanctissimo die Paschatis disceptaretur, N n n

ANNO CHRISTI 325. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ...

communi omnium sententia videbatur rectum esse, ut omnes ubique Christiani vno eodemque die salutare festum sanctissimi Paschatis celebraret. Quid enim præstabilius, quidve augustius esse poterit, quam ut hoc festum, per quod spem immortalitatis accepimus, vno modo & ratione apud omnes sincere inuiolateque obseruetur? Ac primum omnium indignum plane videbatur, ut consuetudinem Iudæorum sequentes, sanctissimum festum celebraremus: qui quoniam suas ipsorum manus immani scelere polluerunt, cæco animorum errore merito tenentur irretiti. Licet enim nobis ea gente reiecta, veriore instituto (quod quidem usque a prima passionis die hæcenus seruauimus) huius festi celebrationem ad posterorum sæculorum memoriam transmittere. Nihil igitur sit nobis commune cum Iudæorum turba, omnium maxime odiosa. Aliam enim viam, quam insitam, a saluatore didicimus. Proponitur namque sanctissimæ nostræ religioni cursus quidam & legitimus & decorus. Hunc igitur vno consensu tenentes, fratres honoratissimi, ab illa detestabili Iudæorum opinione nos ipsos remoueamus. Est enim reuera absurdissimum, illos gloriando iactare, nos absque ipsorum doctrina hæc nullo modo posse obseruare. Quid tandem est, de quo illi recte sentire queant, qui post necem Domino illatam ex mentis statu deturbati, non ratione vlla, sed impotenti impetu, quocumque eos insita rapit insania, feruntur? Hinc etiam est, quod ne in hac quidem parte

ἔδοξε κοινή γνώμη καλῶς ἔχειν, ὅτι
μίας ἡμέρας ἀπαντας τῶν ἀπαντα-
χῶσε Χριστιανῶν τὴν σωτήριον ἑορ-
τὴν ὀπιτελεῖν τῆ ἀγιωτάτου πάσχα.
ἢ ἢ ἡμῖν καλλίον, ἢ δὲ σεμνότερον
ὑπαρξαι διωθήσεται, τῆ τὴν ἑορτῆν
παύτως, ὡς ἢ τὴν τὴν ἀληθείας εἰδή-
φαιδρῶν ἐλπίδα, μὴ τὰς εἰς τὸ φανερῶν
λόγω παρὰ πάντων ἀδιαπίστωτος φυ-
λάξεαι; ἢ ὡς ὡς τὸν μὲν αἰάξιον ἐ-
δοξεν εἶναι τὸ τὴν ἀγιωτάτην ἑορτῆν ἐκεῖ-
νῶν τῆ τὴν Ἰουδαίων ἐπομιθίους σιωπη-
θεῖα πληρῶν· οἱ τὰς εἰς αὐτῶν χεῖρας ἀ-
θεμίτω πλημμελήματι χεῖρας αὐ-
εἰκότως τὰς ψυχὰς οἱ μαρτοὶ πωλύων
ποισιν. ἔξῃσι γὰρ τῆ ἐκείνων ἔθνοισι δια-
βληθέντος, ἀληθεστέρῃ τὰς εἰς, ὡς ἐν
ὡς ὡς τῆ τῆ πάσχα ἡμέρας μετὰ τῆ
ὡς ὡς τῆ ἑορτῆς ἐφύλαξαμεν, ἢ ὅτι τῶν
μνηστικῆς αἰῶνας τὴν τὴν ὀπιτησῶς
τῆ τῆς συμπλήροισιν εἰσίνεαι. μηδὲν
τῆ τῆ ἔσω ἡμῖν κοινὸν μὴ τῆ τῆ ἐχθίστου
τῆ τῆ Ἰουδαίων ὄχλου. εἰλήφαιδρῶν πα-
ρα τῆ σωτήριος ἔφασι ὅδον· ὡς ἐκεί-
ται δρόμος τῆ ἰεσοπάτη ἡμῶν ἐπι-
σκεῖα, ἢ νόμος ἡρέπων. τούτου συμ-
φάνως ἀνπλαμβαυόμοι, τῆς ἀ-
χρῆς ἐκείνης σιωπῆσῶς ἐαυτῶν ἀ-
ποσάστωμοι, ἀδελφοὶ ἡμῶν τῆ.
ἔστι γὰρ ἀληθῶς ἀποπάτατον, ἐκείνοι
αὐχῆν καὶ ἡμῶν, ὡς ἀρα περι-
κτὸς τῆς αὐτῶν διδασκαλίας τῶ-
τα φυλάξαι οὐκ ἡμῶν ἱκανοί. τῆ
δὲ φρονεῖν ὀρθῶς ἐκείνοι διωθήσον-
ται, ὅ μὲν τὴν τὴν κωλοκτονίαν ἐ-
κείνῶν ἐκστῆτες τῆ φρενῶν; ἀρον-
ται οὐδὲ οὐ λογισμῶν τῆ, ἀλλ' ὀρμη-
ἀκατάστατον, ὅπου ἀν' αὐτῶν ἢ ἐμφυ-
τος αὐτῶν ἀπάγοι μαρία. ἐκείνῶν τῶ-
νῶν ἐν τούτῳ τῶ μέρει τὴν ἀλήθειαν

ANNO
CHRISTI
515.

οὐχ ὀρθῶς, ὡς αἰ κ' ἡ πλεῖστον αὐ-
 τῶν πλανηθῆναι, ἀπὸ τῆς πρεσβυτε-
 ραυτοῦ ἐπινοήσαντες, ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει δεύ-
 ρον αὐτῶν τὸ πάσχα ὀπιτελεῖν. πῶς
 ἐν χάριτι τούτοις ἐπόμειθα τοῖς ἀδελφῶ
 πλὴν ὁμολογηθῆναι ἕξασιν, δεύ-
 ρον γὰρ τὸ πάσχα ἐν ἐνιαυτῷ ἑκά-
 ποτε ποιεῖν ἀνεξέσμεθα. ἀλλ' εἰ καὶ ταῦ-
 τα μὴ πρεσβυτεῖται, πλὴν ὑμεῖς ἄν ἀγ-
 χίνοι ἐξελθῆτε πάντως ἐν μηδενὸς ὀ-
 μοιότητι ἐκείνων τῶν καθαρῶν τῶν ἡμετέ-
 ρων Ἰουδαίων κοινῶν δοκεῖν ἀδελφῶ-
 νων ἔδει παγκάκων. πρὸς τούτοις,
 καὶ κἀκεῖνο πρὸς σωρᾶν, ὡς ἐν πλι-
 κούτῳ πρὸς ἡμαῖν, καὶ τῆς αὐτῆς ἀρη-
 σκείας ἐορτῆς διαφανίαν ὑμῶν ὄντων
 ἀπέμεινον. μίαν γὰρ ἡμῖν πλὴν τῆς ἡμε-
 τέρας ἐλευθερίας ἡμέραν, ἧς ἔστι τῆς
 ἀγίου Ἰωάννου πάσχα, ὁ ἡμέτερος πρὸς
 δωκε σωτήρ, μίαν ἔστι πλὴν καθολικῶ
 ἀπὸ ἐκκλησίας βεβούληται· εἰ καὶ τὰ
 μάλιστα εἰς πολλοὺς τε καὶ διαφορᾶς τό-
 ποις τὰ μέλη συνάροιστο, ἀλλ' ὁμοῦ
 ἐν ἐνὶ πνεύματι, ἧς ἔστι τῶν θεῶν βου-
 ληματα βάλπηται. λογισάμεθα δὲ ἢ τῆς
 ἡμετέρας ὁσιότητος ἀξίονα, ὅπως ἐ-
 στί δὲ ἄν ἡμῶν τε καὶ ἀπρεπὲς καὶ τὰς αὐτὰς
 ἡμέρας ἑτέροις μὲν ταῖς νηστείαις ἡ-
 λαῖναι, ἑτέροις δὲ συμπόσια ὀπιτε-
 λῆναι· καὶ μὴ τὰς τῶν πάσχα ἡμέρας,
 ἄλλοις μὲν ἐν ἐορταῖς καὶ ἀνέστοις
 ὄξυζέλαι, ἄλλοις δὲ ταῖς ὠρομέ-
 ναις ἐκδιδόσθαι νηστείαις. διὰ τῆς το-
 ραῦ τῆς πρεσβυτεῖρας ἐπινοήσαντες
 πυχῶν, καὶ πρὸς μίαν διατύπωσιν ἀ-
 γάμεθα τῆς, ἢ θεῶν πρὸς βούλε-
 ται, ὡς ἐργαῖ ἀπαντας ἡγορήματ σω-
 ρᾶν. ὅθεν ὀπιτεῖται τῆς οὕτως ἐπινοή-
 σασθαι πρεσβυτεῖται, ὡς μηδὲν μὴ τῶν πα-
 τερῶν τε καὶ κληροκτόνων ἐκείνων ἡμῖν κοινόν· ἔστι δὲ τάξις ἀπρεπὲς,

Concil. Tom. 2.

N n n ij

ANNO
CHRISTI
515.

veritatem perspiciant: qui semper ut plurimum aberrantes, non modo errorem non corrigunt, sed in eodem anno alterū Pascha celebrant. Proinde quid est cur istos imitemur, quos constat graui errore implicatos esse? Eodem namque anno bis celebrari Pascha non permittemus. Verum quamuis ista non a me fuissent proposita, tamen vestrae solertiae esset, dare operam ne qua illorum similitudine, animorum nostrorum integritas nequissimorum hominum moribus admisceri videatur. Ex his item illud potest intelligi, nefas esse, ut in tanto negotio, tam solenni religionis nostrae festo, dissensio vlla sit. Vnum enim libertatis nostrae diem festum, hoc est sanctissimae passionis, saluator noster nobis tradidit, vnamque ecclesiam catholicam esse voluit: cuius quidem membra, tametsi in multis variisque locis congregentur, tamē vno spiritu, hoc est, diuina voluntate & nutu fouetur. Vestrae igitur sanctitatis prudentia secum reputet, quam graue & indecorum sit, ut iisdem diebus alii ieiuniis vacent, alii agitent conuiuia: ac post dies Paschatis, alii in festis & animorum remissione versentur, alii praescriptis ieiuniis se dedant. Quapropter istud, ut decet, emendari, & ad vnam normam reduci, diuina prouidentia postulat, sicut vos omnes fati animaduertere existimo. Et quoniam istud erat ita corrigendum, ut nihil nobis cum parricidis illis & necis Domini auctoribus commune sit: est modus ille decorus, quem omnes ecclesiae

ANNO
CHRISTI
325.

γεγραμμένα ἦδη, καὶ ὧν προέφη-
μύον τῆς καθολικῆς πίστεως λόγον,
καὶ τὴν παρετήρησιν τῆς ἀγιωτάτης
τῆ πάρα ἡμέρας ὑποδείχασθαι τε καὶ
διαφασίαν ὀφείλετε· ἵν' ἐπιιδὼν
πρὸς τὴν πάλαμποι ποδουμύλιον ἢ
ὑμετέρας διαδόσεως ὄψιν ἀφίκομαι,
εἰ μὴ ἔτι τῆ αὐτῆς ἡμέρας τὴν ἀγίαν
μὲν ὑμῶν ἑορτὴν ὀπιπέλασαι διωκ-
τῶν, καὶ πάντων ἕνεκα μὲν ὑμῶν δι-
δοκῆσαι, συνορθῶν τὴν διαβολικῶν
ὀμότητα ὑπὸ τῆς θείας δωάμεως
διὰ τῶν ὑμετέρων φασίσεων ἀνηρη-
μύλιον ἀκμαζούσης δὲ πανταχοῦ τῆς
ἡμετέρας πίστεως καὶ εἰρήνης καὶ ὁμο-
νοίας, ἀχαιεπεικῆς ὑμῶν μὲν ὑμῶν
αἰαπέμῳ τῶ πάνθεργάτη καὶ σωτῆ-
ρι θεῷ, ὁ θεὸς ὑμῶν φυλάξαι, ἀδελ-
φοὶ ἀγαπῆτοί.

Ταῦτα μὲν ἐν τοῖς ἀπολειφθεῖσι τῆς
συνοδου ἀπέστειλε· ἔδῃ δὲ σιωνηλυ-
δοῦται ἐφιλοφρονήσατο καὶ λόγοις καὶ
δύοις. πολλὰς ὃ ἐβλάδας ἀβρεπιδῆ-
ναι κελεύσας, καὶ τῶν εἰστάσεν ἅπαν-
τας· ἔδῃ μὲν ὀπισημοῦτος ὁμοστρα-
πέζης λαβῶν, ἔδῃ ὃ ἄλλος διελῶν
εἰς τὰς ἄλλας τραπέζας. διασάμῳτος
δὲ πνας ἔδῃ διέξιοι ὀφθαλμοῖς ἐκ
ἐξοντας, ἀλλ' ἐκκομμῶντες, καὶ μαδῶν
ὡς τὸ φεῖ τὴν δισέβαιαν ἢ εἰς Χριστὸν
ἐδράσῃ τῆ πάδοις ἐγῆτετο ἀίπων, τὰ
χάλλη τοῖς τραύμασι φερσενῶν, ἔκ-
ἐλκῶσιν ἐκείθεν τῶ φιλήματι τὴν
διλογίῳ ὀπιπέσει. τέλος δὲ τῆ συμ-
ποσίου λαβῶντος, ἔπερα πάλιν αὐτοῖς
φερσενῶν δῶρα· καὶ μῆνοι καὶ
γραμμάτα πρὸς τὰς ἢ ἔθιων φερσα-
τέυοντας δέδωκεν ἄρχοντας, καὶ ἢ-
κάσιν πόλιν φερρηγῶν φερσενῶν ἀ-
παρθένοις καὶ χήραις, καὶ τοῖς τῆ θεία

funt, & iam dictam catholicæ
fidei formulam, & sanctissimi
dici Paschatis obseruationem de-
nuntiaueritis; eadem ipsi appro-
bare, & effecta reddere debetis:
vt simulatque in pietatis vestræ
conspectum iampridem a me de-
sideratum peruenero, vno eo-
demque die vobiscum vna sa-
cro sanctum festum recolare pos-
sim, & simul omnium causa per-
magnam animo capiam volupta-
tem, cum intellexero, diabolicam
crudelitatem a diuina vir-
tute per vestra recte facta pror-
sus profligatam esse: & fide no-
stra vbique florente, pace iti-
dem & concordia, hymnos cum
gratiarum actione vobiscum
concinam in laudem benefacto-
ris & saluatoris Dei, qui vos,
fratres carissimi, seruet incolu-
mes.

Hæc igitur absentibus a Con-
cilio per literas significauit: eos
autem qui conuenerant, sermo-
nibus atque muneribus multis
benigne excepit. Cum autem
plures lectos præparari iussisset,
simul omnibus epulum dedit: &
illustriores quidem mensa sua di-
gnatus est, alios vero ad alias
mensas dimisit. Cum autem vi-
disset dextros oculos quibusdam
effoscos, & intellexisset con-
stantiam pietatis & fidei in Chri-
stum, cladis eius causam fuisse;
labra vulneribus admouens, se-
se osculo benedictionem inde-
ruere credebat. Conuiuio per-
acto, alia dona rursus iis attulit:
quinetiam literas ad prouincia-
rum præfectos dedit, mandauit-
que vt virginibus perpetuam
virginitatem vouentibus, & vi-
duis, & iis qui diuinis ministeriis
obeundis consecrati essent, in

singulis ciuitatibus annua frumenta suppeditaretur, quæ non tam egentium necessitate, quam sua ipsius magnificentia mensus est. De quibus & Eusebius Pamphili differens, in hunc fere loquitur modum: Sic denique sanctos episcopos cum maxima laudabilis prorsus ac fidelissimus imperator Constantinus, præcipiensque illos domum redire, omnes dimisit. Ipsi vero cum lætitia multa redierunt. Obtinebat autem apud omnes vna in posterum sententia, in quam præsentem imperatore conspirarunt, coniunctis vel in vnum corpus iis qui diu separati fuerant. Imperator igitur lætus ob rem feliciter gestam, iis qui Concilio non interfuerunt episcopis vberem fructum per epistolas dabat: populis omnibus tam agros quam ciuitates habitantibus, pecuniarum effusas largitiones fieri iubebat. Hoc modo vicissimum sui regni annum condecorabat. Sexto quidem decimo anno & sexto mense regni sui, iuxta veteres historias, vt supra diximus, sanctum episcoporum Concilium congregauit. Anno vero vicefimo cum Synodi conuentum dissoluisent, in suas paræcias, vt dictum est, vnumquemque dimisit. Ego autem, quæ in ipsa sancta Synodo de catholica & orthodoxa fide, & veneranda sancti Paschatis festiuitate, de diuini ecclesiastici officii constitutionibus, & de ipsius disciplinæ Canonibus iudicata & definita sunt, cum ad plenissimam eorum securitatem qui hoc scripto vtentur, in hac ecclesiastica historia, vt potui, ordine propofuerim, huic

λειτουργία ἀφιερῶντοῖς ἐπίσοι σπι-
ρέσοι, Φιλοτιμία μάλλ', ἢ χρεία
πάντων μετρήσοι. *Ἐδὲ ἂν καὶ* Εὐσέβιος ὁ
Γαμφίλου διαλαμβάνων ὡδὲ πως
λέγει· οὕτω δὴ τοῖς ἀγίοις Ἐπισκόποις
μὲν πλείστοις ὅσοις βίλας εἶας διαναπαύ-
σοι ὁ πανύφημος ἔκ πρώτου βασι-
λέως Κωνσταντίνου, σιωταζαυδῶς
τε σφῶς ἐπανέναι οἴκαδε, ἔδον πάν-
τας ἡφίει. *Ἐδὲ* ἐπανήσοι σὺν ἄφρο-
σύνη πολλῇ. *Ἐκέρχτει* τε λοιπὸν μί-
γνώμη παρὰ τοῖς πάνσι, παρ' αὐτῶν
Βασιλεῖ συμφωνηθεῖσα, σιωταπο-
μῶν ὡσπερ εἰς ἐν σῶμα τῶν ἐκ μα-
κροδ' ἀνημένων. *Χαίρον* δὴ ταῖς βα-
σιλέως Ἐπι τῶ κατ' ὁρῶματι, τοῖς μὴ
ἄρα τυχοῦσι τῇ συνόδῳ Ἐπισκόποις
καρπὸν βίλας δι' ἐπιστῶν ἐδωρεῖτο
λαοῖς τε πάνσι, τοῖς τε καὶ ἀρχαῖς καὶ τοῖς
ἀμφὶ τὰς πόλεις οἰκοδομοῖς, χερματῶν ἀ-
φθόνως διαδοῦς ποιῆσθαι ἄρεα καὶ
πο· ὡδὲ πη γεραίρον τ' ἑορτῶν τ' εἰ-
κοσαετῶς αὐτῶ βασιλείας· ἔκκευθε-
κάτω μὲν ἔπει καὶ μνησὶν ἐξ τῆς βασι-
λείας αὐτῶ, κατὰ τὸ ἀνωτῶ ὁ λόγος
ἀπέδξε, καὶ τὰ παλαιὰ διηγήμα-
των ἀγίων τῶν Ἐπισκόπων σιωταζου-
σοι συνόδου. εἰκοστῶ δὲ ἔπει διαλυσο-
των τῶ τῆς συνόδου σιωτέριον, δι-
λυσοῖν ἔκασον εἰς τὰς ἰδίας παροικίας,
κατὰ τὸς παρατατάκται. ἐγὼ δὲ ἔ-
κ ἐν αὐτῇ τῇ ἀγία συνόδῳ *Ἐδὲ* τ' ἔ-
κασοικῆς ἔκ ὁρῶδξε πιστέως, τῆς τε σε-
λασμοῖς ἑορτῆς ἔκ ἀγίας πάχας, τῶν τε τ'
ἐκκλησιαστικῆς θείας λειτουργίας δια-
πώσοι, τῶν τε ἡφί τ' ἐν αὐτῇ βίλας
κανόνων κριτέλια ἔκ ὁριθέντα ἐν πύλας
καὶ δωάμιν τῆδε τῆ ἐκκλησιαστικῆς ἱστο-
ρία, *Ἐπεὶ* πληρεσάτω ἀσφάλεων
τ' ἐντυξομῶν τῶνδε τῶ γεράμων

ANNO
CHRISTI
325.

ἐν ταῦτα κατεπαύσω τὸ λόγον· Ἐ
λοιπὰ τῆ πανθυφῆμου καὶ πιστοῦ
βασιλέως ὡσεὶ ὑπὲρ τῆ πίστεως αἰου-
διάσματα ἐν τρεῖσι κατετάξασι σω-
δὼν σωτάγματι, εἰς δόξαν τῆ πάντων
ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ, ἔκ ἐκταργε-
σατίω λατρίᾳ τῆ πιστοῦ τῆ βα-
σιλέως ὡσεὶ ἐκείνου, ἐκείνο μόνον παρ-
δεῖναι ἐν ταῦτα ἀναγκαῖον ὡς ἴστω μὴ
ἄλλο ἄλλο ἡρησάμενος, ἀλλὰ καὶ λίαν
ἀρμόδιον· Ἐ τῆ ἐπισκόπων ὀνόμα-
τα, τῆ ὑπὸ τῆ κοινοῦ πάντων τῆ ἐπι-
σκόπων εἰς τὰς ἀπαιτῶν τῆς ἐπι-
ρίας σαλόντων δι' ὧν ἔστω τῆ σω-
δοῦ κριθέντα, διὰ σωδοικῶν ἐπι-
σκόπων ἔστω τῆ πανθυφῆμου βασιλέως
γραμμάτων, πάσαις διεπέμψατο
ταῖς ὑπὸ τῆ ἕρανὸν ἀγίας τῆ θεοῦ ἐκ-
κλησίας, εἰς δόξαν τῆ θεοῦ ἔστω ὑπο-
αὐτῆ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆ κυρίου ἡμῶν,
καὶ τῆ ἀγίου πνεύματος. Ἀμὲν.

Κατέλαρος τῆ ἀγίων ἐπισκόπων, δι-
ὧν ἡ σὺ αὐτῶν ἐν Νικαίᾳ ἀγία
καὶ μεγάλη καὶ οἰκουμένη σω-
δος ταῖς αἰά τῶν οἰκουμένην ἐκ-
κλησίας τῆ θεοῦ διεπέμψατο πᾶ-
σι αὐτῆ δι' αὐτῶν κεκριμένα ὑπὸ
τῆ ἀγίου πνεύματος.

Ο ΣΙΟΣ ἐπίσκοπος Κουρδύβης
ταῖς κατὰ Ρώμην, καὶ Ἰταλίαν, καὶ
Σπανίαν πάσαις, ἔστω ἐν ποῖς λοιποῖς
ἔθνεσι τοῖς ἐπέκεινα κατὰ ἐμὲ οὖσαν
ἕως τῆ Ωκεανῶν, ἀγίας τῆ θεοῦ ἐκ-
κλησίας, διὰ τῆ σὺ αὐτῶν πρεσβυ-
τέρων Ρώμης Βίτωνος καὶ Βικεντίου.

Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας σὺ
Ἀθανασίῳ τῆ δρχιδιακῶν ὄντι,
ταῖς κατὰ Αἴγυπτον πάσαις, καὶ Λιβύην,
καὶ Πεντάπολιν, καὶ τὰ ὅμορα πύ-

fermoni finem imponam : reli-
qua prorsus laudabilis atque fi-
delissimi imperatoris pia pro fide
studia in tertio commentario re-
laturum me reputans , in glo-
riam omnium nostrum saluatoris
Christi, & in manifestissimam
pietatis demonstrationem impe-
ratoris nostri fidelissimi. Illud so-
lum hic addere necessarium exi-
stimavi (non extra rem esse ar-
bitratus, sed valde accommoda-
tum) eorum scilicet episcopo-
rum nomina , qui ex communi
omnium episcoporum consensu
in prouincias vbique terrarum
missi sunt : per quos quæ a Syno-
do fuerant iudicata , per synodi-
cas epistolas , & laudatissimi re-
gis literas , ad omnes sanctas sub
cælo Dei ecclesias sunt transmis-
sa, in gloriam Dei Patris, & Filii
eius Iesu Christi Domini nostri,
& sancti Spiritus. Amen.

*Catalogus sanctorum episcopo-
rum, per quos sancta magna
& vniuersalis Synodus Ni-
cææ coacta, misit omnibus in
toto orbe terrarum Dei eccle-
siis ea quæ ab ipsis per Spi-
ritum sanctum in ea constitu-
ta sunt.*

OSIUS episcopus Cordubæ
sanctis Dei ecclesiis, quæ
Romæ sunt, & in Italia & Hispa-
nia tota, & in reliquis vltierius
nationibus vsque ad Oceanum
commorantibus, per eos qui
cum ipso erant, Romanos pre-
sbyteros Vitonem & Vincentiū.

Alexander Alexandriae cum
Athanasio tunc archidiacono,
ecclesiis per totam Ægyptum,
Libyam, & Pentapolim, & regio-

nes finitimas, vsque ad Indiae prouincias.

Macarius Hierosolymorum cum Eusebio Pamphili episcopo Cæsareæ Palæstinae, ecclesiis in Palæstina, Arabia & Phœnicia.

Eustathius episcopus Antiochiæ magnæ omnibus in Cœlesyria, in Mesopotamia, & Cilicia vtraque.

Ioannes Persa, ecclesiis in tota Persia & magna India.

Leontius Cæsareæ Cappadociæ, magnum ecclesiæ Domini ornamentum, ecclesiis in eadem Cappadocia, Galatia, Ponto Diosponti, Paphlagonia, in Ponto Polemaico, Armenia parua & magna.

Theonas Cyzici, ecclesiis in Asia, & Helleponto, & Lydia, & Caria, per episcopos qui sub ipso erant, Eutychium Smyrnæ, & Marinum Troadis.

Alexander Thessalonicae, per eos qui sub ipso censentur, ecclesiis in Macedonia prima & secunda, cum iis quæ in Græcia & Europa tota, in vtraque Scythia, & omnibus denique in Illyrico, Thessalia & Achaia.

Nunechius Laodiceæ episcopus, ecclesiis quæ in Phrygia prima & secunda.

Protogenes ille admirabilis Sardicæ ciuitatis episcopus, ecclesiis in Dacia, Calabria, Dardania, & prouinciis finitimis.

Cæcilianus Carthaginensis episcopus, sanctis Dei ecclesiis in omnibus prouinciis Africae, Numidiæ, & Mauritaniae vtriusque.

Pistus Marcianopolis episcopus, ecclesiis in Mysia, Athenarum, & Gallorum gentibus, & ciuitatibus quæ his vicinæ sunt.

ποις, ἕως τῆς τῆς Ἰνδίας ἐπαρχιών.

Μακάριος Ἱεροσολύμων συν Εὐσεβίῳ τῷ Παμφίλου Ἐπισκόπου Καισαρείας, τῆς καὶ Παλαιστίνης καὶ Ἀραβίᾳ καὶ Φοινίκην.

Εὐστάθιος Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης τῆς καὶ Συρίας κοίλλης, καὶ Μεσοποταμίαν πάσαν, καὶ Κιλικίαν ἐκατέρωθεν.

Ἰωάννης Πέρσης τῆς ἐν Περσῶν πάσῃ, ἐν τῇ μεγάλῃ Ἰνδίᾳ.

Λεόντιος Καισαρείας Καππαδοκίας, τὸ δὲ ἐκκλησίᾳ τῆς κυρίου καλλώπωμα, τῆς κατ' αὐτῷ Καππαδοκίαν, Γαλατίαν, Πόντον Διοσπότιν, Γαφλαργονίαν, Πόντον Πολεμαϊκὸν, Ἀρμενίᾳ μικρᾷν ἐν μεγάλῃ.

Θεωνᾶς Κυζίκης τῆς καὶ τῆς Ἀσίας ἐν Ἑλλάσσοντον, Λυδίας τε, καὶ Καρίας, διὰ τὸ ὑπὸ αὐτῷ Ἐπισκόπων Εὐτυχίου Σμύρνης, ἐν Μακεδονίας Τροάδος.

Ἀλέξανδρος Θεσσαλονίκης διὰ τῆς ὑπὸ αὐτῷ τελευτώπων, τῆς καὶ Μακεδονίᾳ πρῶτον καὶ δευτέρῃ, συν τῇ Ἑλλάδι, πῶς τε Εὐρώπῃν πάσαν, Σκυθίαν ἐκατέρωθεν, καὶ τῆς καὶ τὸ Ἰλλυρικὸν ἀπείσας, Θεσσαλίαν τὴν καὶ Ἀχαίαν.

Νουέχιος Λαοδικείας τῆς καὶ τῆς Φρυγίαν πρῶτον καὶ δευτέρῃ.

Προτογενῆς ὁ θαυμασιὸς πόλεως Σαρδικῆς, τῆς ἐν Δακίᾳ, Καλαυρίᾳ, Δαρδανίᾳ, καὶ τῆς ὁμόροις τούτοις.

Κεκιλιανὸς πόλεως Καρδαχῆος, τῆς καὶ πάσας τὰς ἐπαρχίας, τὰς τε Ἀφρικῆς, καὶ τὰς Νομιδίας, καὶ Μαυριτανίας ἀμφοτέρων, οὐσῶν ἀγίας τῆς θεοῦ ἐκκλησίας.

Πιστὸς Μαρκιανουπόλεως, τῆς καὶ τῆς Μυσίας, καὶ τὰ τῆς Ἀθηνῶν καὶ Γάλλων ἔθνη, καὶ τῆς πλησιοχώροις τούτων πόλεων.

Ἀλέξανδ-

ANNO CHRISTI 325.

Αλέξανδρος Κωνσταντινουπόλεως
 τότε πρεσβύτερος ἐπὶ ὧν, εἰς ὑστερον δὲ
 καὶ τῆς Ὀπισθοκοπικῆς ἱερατείας τῆς αὐ-
 τοῦ ἐκκλησίας λαχών, σὺν Παύλῳ
 ἐπὶ τότε ἀναγνώστῳ ὄντι, καὶ νοταρίῳ
 αὐτῷ, ταῖς ἐν ταῖς νήσοις πάσαις κυ-
 κλάσι.

Οὗτοι πάντες ὁ ἅγιοι καὶ ἁγιο-
 λικοί ἄνδρες πάσαις ταῖς ἐκτὸς οὐ-
 ρανῶν ἀγίαις ἔδεξον ἐκκλησίας τὰς ἐν
 τῇ Νικαίᾳ ἀγία μαγάλῃ καὶ οἰκου-
 μενικῇ συνόδῳ κεκριμένα διαπορθ-
 μέυσαντες, πανταχοῦ γῆς ᾤρεδωκαν, καὶ τὰ ἄρτιως ὁ λόγος ἀπέδξεν.

Alexander Constantinopolis
 tunc solum presbyter, postea ve-
 ro ecclesie illius episcopatum
 fortitus, cum Paulo tunc lecto-
 re, atque ipsius notario, ecclesiis
 omnium Cycladum insularum.

Hi omnes sancti atque aposto-
 lici viri omnibus sub celo fan-
 ctis Dei ecclesiis, quæ in sancta,
 magna & generali Synodo acta
 sunt, omnibus ubique terrarum
 tradiderunt, ut iam a nobis di-
 ctum fuit.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Κωνσταντῖνον σεβαστὸς Ἀρείῳ
 καὶ Ἀρειανοῖς.

LIBER TERTIVS.

Constantinus Augustus Ario
 & Arianis.

ΚΑΚΟΣ ἐρμηνεύς ἀπόχημα
 εἰκὼν τε καὶ αἰδρίας ὅστις τὸ διαβό-
 λου. ὡς περ γὰρ ἐκείνον οἱ δῆνοὶ πλάσσει
 πρὸς ἀπάτης δέλεαρ πλάττειν, οἰοεὶ
 κάλλους αὐτῷ διπρῆπειαν προσμηγα-
 νώμενοι, αἰχρίστω καὶ ἀπάξ ὄντι τῇ φύ-
 σε, ὅπως αὐτοῖς τελαμπύροις ἄπο-
 λυοῖ, πάλιν αὐτοῖς προτείνων τ' αὐτῷ
 ὅσα αὐτοῖς ἴμαί ἔχον ποιήσεν, ὡ μόνον
 σπουδῆς ἄξιον τὰ τ' ἐπὶ δοκεῖ, τὰ τῆς
 οἰκείας ἰταμύτητος δηλητήρια ἀφει-
 δῶς παρβαλλέσθω. τοιγαρὶ τοι καμνήν,
 καὶ ἀφ' ἧς γελῶνασιν ἀνθρώποι, ἐδέπω-
 ποτε φλυεῖσιν ἀπιστίας εἰσάγα πῆσιν.
 διόπερ οὐδὲν τῆς ἀληθείας ἀρετῆ ἀπέδον
 ἐκείνο φαίνεται, τὸ πάλαι τῇ θεῷ ῥήσῃ
 διηρθρωμένον, ὅτι παρὸς τὸ κακὸν εἰσι
 ἄφρονοι. τί δ' αὖ πῃ ἐκείνο λέγεσθαι πῶς
 βουλεύεσθαι χεῖρον αὐτὸν ἄπολωλε-
 κότε, μηκέτι κουφισμὸς πῃ ἐπιπερίαν
 ἐρεσθαι ὀπιθυμῆν; ἢ ποίνω φημί,
 Concil. Tom. 2.

MALVS interpres, re vera
 effigies quædam & imago
 diaboli est. Vt enim illum periti
 artifices ad omnem deceptionis
 dolum effingunt, velut pulcritu-
 dinis formæque decus affingen-
 tes illi, natura sua plane turpissi-
 mo, ut miseros mortales perdat,
 errorem iis obiiiciens: eodem
 plane modo, ut opinor, facit, cui
 illud solum studio dignum vide-
 tur, ut noxia impudentiæ & au-
 daciæ suæ pharmaca profusus
 omnibus obiiiciat. Etenim no-
 uam, nec post homines natos vn-
 quam vitam, infidelitatis fidem
 inducit. Quamobrem nec a veri-
 tate abhorrere illud videtur iam
 pridem diuina oratione explica-
 tum, quod ad malum sunt sapien-
 tes. Quid enim quispiam dixe-
 rit illum consilii capiendi gra-
 tiam perdidisse, qui non amplius
 subleuationis auxilium vllum in-
 uenire expetit? Quorfum igitur,
 O o o